

DOI: [10.26565/2311-2379-2025-109-11](https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-109-11)
УДК 338.2:336.5:339.72

І. Г. ГОНЧАРЕНКО*

доктор наук з державного управління, професор,
завідувачка кафедри фінансів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6056-943X>, e-mail: Irynahoncharenko@gmail.com

* Черкаський державний технологічний університет
бульвар Шевченка, 460, Черкаси, Україна, 18006

**ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ: ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ, РОЛЬ
МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ**

Метою дослідження є аналіз основних джерел фінансування післявоєнного відновлення, визначення ролі ключових міжнародних донорів і оцінка сучасного інвестиційного клімату в Україні. Робота покликана сформулювати модель фінансування післявоєнного відновлення економіки України та створення умов для довгострокового розвитку. У дослідженні використано поєднання якісних та кількісних методів: інституційний аналіз, аналіз нормативно-правових документів та програм. Окрему увагу приділено SWOT-аналізу інвестиційного клімату, а також розроблено узагальнену блок-модель фінансування з визначенням пріоритетних напрямів реалізації. Результати. Під час дослідження визначено, що архітектура післявоєнного фінансування України має багатокомпонентну структуру, яка включає: державні бюджетні кошти, донорські гранти, пільгове кредитування від МФО, приватні інвестиції та механізми державно-приватного партнерства. Визначено ключову роль міжнародних інституцій не лише як джерел ресурсів, а і як суб'єктів, що задають стандарти прозорості, антикорупційного моніторингу та оцінки ризиків. Програми ЄС, МВФ, Світового банку становлять основу макрофінансової стабілізації. Визначено найбільш пріоритетні напрями відновлення – інфраструктура, енергетика, житло. Практичне значення. Напрацьовані результати можуть бути використані для формування державної політики відновлення, координації донорської допомоги, розробки публічно-приватних проєктів, а також забезпечення ефективного управління потоками фінансування. Запропонована модель фінансування може стати базисом для побудови інституцій стійкості, підвищення довіри до інвестиційного середовища та узгодження секторальних пріоритетів з Цілями сталого розвитку.

Ключові слова: **післявоєнне відновлення, міжнародні донори, фінансові інструменти, інвестиційний клімат, державне партнерство.**

JEL Classification: E62, F35, O19, H54, P33.

Постановка проблеми. Збройна агресія проти України, що розпочалася у 2014 році та досягла повномасштабного вторгнення у лютому 2022 року, стала безпрецедентним викликом для політичної стабільності, безпеки та соціально-економічного розвитку не лише України, а й усієї європейської спільноти. Економічні наслідки цієї війни проявилися миттєво та масштабно – руйнування інфраструктури, скорочення виробництва, вимушене переміщення мільйонів громадян, порушення логістичних ланцюгів, відтік інвестицій, зниження експортного потенціалу та загальне зменшення ВВП.

Вступаючи у фазу тривалої війни, Україна була змушена адаптуватися до нової реальності – мобілізувати ресурси, здійснити переорієнтацію виробництва, забезпечити стійкість фінансової системи та одночасно закласти основи майбутнього економічного відновлення. Це потребувало перегляду фіскальної політики, монетарних механізмів, структури державного бюджету, стимулювання експорту та залучення нових форм інвестицій, зокрема через механізми публічно-приватного партнерства та гарантії ризиків у період війни. Україна увійшла у повномасштабну війну зі споживчою інфляцією на рівні 10%. Російське вторгнення спричинило суттєве прискорення інфляції, темпи якої сягнули свого піку у жовтні

2022 р. – 26,6% р/р. Додатковий тиск на інфляцію також створював друк гривні Нацбанком для покриття дефіциту бюджету – у 2022 році НБУ надрукував 400 млрд грн (\$ 12,5 млрд), на які придбав урядові військові облігації (Samolyuk, 2025). Державний борг України досяг 92% її валового внутрішнього продукту у 2024 році, (2023 року – 82%) (Блінов, 2025). Варто відзначити, що до повномасштабного вторгнення в 2021 році розмір державного боргу становив 2,67 трлн грн, або 49% ВВП.

З одного боку, війна зруйнувала цілісність української економіки, спричинивши серйозну структурну кризу, особливо в промислових розвинених регіонах східної України. З іншого боку, вона також стала каталізатором переосмислення ролі держави в економіці, розвитку воєнної економіки, зростання значущості секторів, що пов'язані з безпекою, обороною, аграрним виробництвом і цифровими технологіями.

Післявоєнне відновлення економіки, наразі, є одним із ключових завдань державної політики країн, які зазнали руйнівних наслідків військових дій. За даними Світового банку (World Bank, 2025a; 2025b), загальна оцінка потреб України у відбудові перевищує \$ 524 млрд, що робить цей процес найбільшим у Європі з часів Другої світової війни. Забезпечення такого масштабу фінансування вимагає багаторівневої стратегії: мобілізації внутрішніх ресурсів, залучення міжнародної допомоги та створення сприятливих умов для приватних інвестицій. Надзвичайно важливою є й роль саме міжнародної допомоги, зокрема фінансової підтримки з боку міжнародних фінансових інституцій, країн-партнерів та донорських організацій, яка дозволила уникнути повного економічного колапсу.

Водночас важливим є питання прозорого управління коштами, ефективної координації міжнародних донорів та побудови стійкого інституційного середовища, здатного забезпечити довгострокове економічне зростання.

Незважаючи на активну підтримку міжнародних партнерів (Колосова, 2025), процес відновлення стикається з низкою системних проблем. Так, фінансова нестабільність пов'язана з тим, що міжнародні пакети допомоги не завжди забезпечують передбачуваний довгостроковий потік ресурсів (OECD, 2025). Високі воєнні ризики обмежують доступ приватного капіталу й збільшують вартість страхування (Ts2.tech, 2025). Низький рівень ефективності управління державними інвестиціями призводить до інституційних обмежень (IMF European Department, 2023; IMF, 2025). Соціальні виклики – демографічні втрати, міграція та дефіцит кваліфікованої робочої сили.

Відтак, післявоєнне відновлення економіки є одним із ключових завдань державної політики України, оскільки масштаби руйнувань охоплюють інфраструктуру, промисловість, енергетику, соціальний сектор та фінансову систему. Забезпечення ефективного економічного відновлення потребує комплексного підходу. Не менш важливим є питання відновлення довіри приватних інвесторів, формування прозорих механізмів державно-приватного партнерства та залучення внутрішнього капіталу.

Аналіз досліджень. Руйнування інфраструктури, скорочення обсягів промислового виробництва, втрата частини територій, депопуляція трудових ресурсів і дестабілізація фінансового сектора стали основними викликами для державної політики України. У цих умовах проблема повоєнного відродження економіки набула пріоритетного значення, як на національному, так і на міжнародному рівнях. Відбудова України вимагає не лише фізичної реконструкції зруйнованих об'єктів, але й глибокого перезавантаження системи фінансово-економічного управління, активізації інвестиційної діяльності, зміни поведінки економічних агентів та адаптації управлінських рішень до умов високої невизначеності.

Економічне відновлення має на меті забезпечення сталого економічного зростання та розвитку людського потенціалу, одночасно усуваючи фактори, які можуть призвести до повторення конфлікту. Постконфліктне відновлення – це не відновлення довоєнних економічних чи інституційних домовленостей, а трансформація, яка вимагає поєднання далекосяжних економічних, інституційних, правових та політичних реформ, що дозволять постраждалим від війни країнам відновити основи для самостійного розвитку (UNDP, 2008). Післявоєнне відновлення стосується періоду після великого конфлікту, коли країни зосереджуються на відновленні своєї економіки, інфраструктури та суспільств. Цей етап часто включає подолання економічної руйнувань, спричинених війною, сприяння соціальній стабільності та відновлення міжнародних відносин, що має вирішальне значення для довгострокового миру та співпраці між країнами (Post-War Recovery, 2025).

Більшість сучасних досліджень визначають, що основу економічного відновлення України, у повоєнний період, становлять інвестиції у реконструкцію інфраструктури (Petrukha et al., 2025), іноземна допомога та залучення приватного капіталу (Klorov et al., 2024; Ткаченко, 2024). Вагомого значення у відбудові економіки України набувають: «захист прав власності та виконання контрактів; модернізація системи національної безпеки через розвиток військово-промислового комплексу та зміцнення національної ідентичності; створення сприятливого бізнес-середовища, що підтримує підприємництво, інновації та інвестиції; перехід від експорту сировини до експорту готової продукції (Yarmolenko, 2024). Разом з тим, основою повоєнної моделі є інституційні перетворення, як на рівні держави в цілому, так і в окремих сферах економічної діяльності (Kistersky et al., 2024).

Післявоєнна відбудова України – це не лише унікальні завдання, а й унікальні можливості осмислення проблем, які Україні доведеться вирішувати задля обґрунтування практичних кроків, спрямованих на побудову нової моделі української економіки (Геєць, 2025). Після закінчення війни потрібен план реконструкції, заснований на принципах сталого розвитку та енергоефективності. Так, у наукових працях Strielkowski (2024) досліджується взаємозв'язок між екологічною сталістю та післявоєнним відновленням, підкреслюючи важливість впровадження «зелених» технологій для довгострокового розвитку. Разом з тим, Нук та Zeynalov (2022) акцентують увагу на регіональних диспропорціях у процесі реконструкції України, що має безпосередній вплив на інвестиційний клімат у різних областях.

Значний вплив на повоєнне відновлення має кредитування приватного сектору (EBRD, 2025). висвітлюється вплив Окремі дослідники акцентують увагу на викликах для залучення приватних інвестицій у високоризикових умовах, підкреслюючи необхідність розвитку інструментів страхування та гарантій. У цьому контексті важливою є роль інституційного середовища, що детально аналізується у працях українських та міжнародних експертів (Петренко & Чепига, 2024).

Наразі, урядом країни створено певні інституції, діяльність яких спрямована на повоєнне відновлення – Національна рада з відновлення України від наслідків війни (КМУ, 2022). Разом з міжнародними партнерами напрацьовано низку документів щодо відбудови України та відновлення економіки, проте окремі з них мають низку суперечностей. Так, Gorokhova та колектив авторів (Gorokhova et al., 2025) вказують на низку суперечностей Плану відновлення України (Recovery, 2022) цілям заявленим Національною радою відновлення, що виникають через існуючі економічні, соціальні та екологічні проблеми та загострюються внаслідок триваючих військових операцій.

За даними досліджень Світового банку, з 24 лютого 2022 р. до 31 грудня 2024 р., розмір завданих збитків Україні сягнула \$ 176 млрд, що на 8% (\$ 37 млрд) перевищує попередню оцінку руйнувань на суму \$ 486 млрд, яка була отримана в лютому 2024 р. (World Bank, 2024; Міністерство фінансів України, 2025). Один із найбільш постраждалих секторів – житло, де зруйновано або пошкоджено більше 13% загального житлового фонду. Потреби на відбудову та відновлення житлового сектору складають майже \$ 84 млрд. (Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України, 2025). Також значних втрат зазнали: транспорт, енергетика, торгівля, промисловість та освіта. На відновлення транспортного сектора потрібно майже \$ 78 млрд, енергетики і видобувної галузі – близько \$ 68 млрд, торгівлі й промисловості – понад \$ 64 млрд, сільського господарства – понад \$ 55 млрд. Витрати на розчищення залишків руйнувань та управління ними становлять близько \$ 13 млрд (Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України, 2025).

Відтак, Україна потребує формування стратегії післявоєнної відбудови України основою якої є відбудова та модернізація інфраструктури України; диверсифікація економіки; розширення соціальних прав.

Попри значний науковий і практичний інтерес, у сфері відновлення післявоєнної економіки залишаються відкритими такі проблеми, як: недостатня стабільність і передбачуваність міжнародної фінансової підтримки; обмежена здатність національних інституцій ефективно координувати і контролювати використання зовнішніх ресурсів; високий рівень безпекових і політичних ризиків, що стримують приватні інвестиції; потреба в розробці ефективних інструментів залучення діаспори та внутрішніх інвесторів; дефіцит довгострокових стратегій і нормативно-правової бази, адаптованої до умов післявоєнного відновлення.

Мета та завдання. Метою дослідження є аналіз основних джерел фінансування післявоєнного відновлення, визначення ролі ключових міжнародних донорів і оцінка сучасного інвестиційного клімату в Україні. Особлива увага приділяється виявленню ключових факторів, що впливають на стабільність і ефективність фінансових потоків, а також потенціалу приватних інвестицій для сталого економічного розвитку в умовах тривалої відбудови.

У ході дослідження застосовано комплекс методів, зокрема системний аналіз, порівняльний аналіз вивчення міжнародних програм допомоги, статистичний аналіз офіційних даних щодо обсягів і структури фінансування, а також SWOT-аналіз чинного інвестиційного клімату.

Основні результати дослідження. Війна є одним із найпотужніших деструктивних факторів для економіки, яка не лише руйнує фізичну інфраструктуру, виробничий потенціал і людський капітал, а й підриває соціальну стабільність, довіру до інституцій і фінансову систему. У таких умовах формування стратегії післявоєнного економічного відновлення набуває пріоритетного значення, як для національної економічної політики, так і для міжнародного співтовариства. Світовий досвід (Німеччина після Другої світової війни, Боснія і Герцеговина, Ірак, Афганістан) доводить, що ефективне відновлення можливе лише за умов поєднання внутрішньої мобілізації ресурсів та масштабної зовнішньої підтримки – фінансової, технічної та інституційної.

Державний бюджет України традиційно відіграє важливу роль у фінансуванні соціально-економічних програм, проте у воєнних умовах він зазнає значного тиску через зростання витрат на оборону та соціальну підтримку населення. За даними Міністерства фінансів України (2025), бюджетний дефіцит у 2024 році перевищив 17,7 % ВВП (Таблиця 1), що ускладнює самостійне покриття потреб відбудови. Податкові надходження скоротилися приблизно на 40 % у порівнянні з довоєнним періодом через зниження виробництва та тимчасову окупацію частини території. Водночас держава здійснює внутрішні запозичення, однак можливості внутрішнього ринку капіталу обмежені низькою ліквідністю та високою волатильністю.

Таблиця 1 – Виконання державного бюджету України з 2019 по 2025 рр.

Table 1 – Execution of the State Budget of Ukraine from 2019 to 2025

Рік	Доходи		Видатки		Дефіцит	
	млн грн.	% ВВП	млн грн.	% ВВП	млн грн.	% ВВП
2019	998278,9	25,12	1072891,5	26,99	-78049,5	-1,96%
2020	1076016,7	25,66	1288016,7	30,71	-217096,1	-5,18%
2021	1296852,9	23,75	1490258,9	27,30	-197937,4	-3,63%
2022	1787395,6	34,43	2705423,3	52,12	-914701,7	-17,62%
2023	2671998,0	40,87	4014418,1	61,40	-1333110,7	-20,39%
2024	3122713,4	40,77	4486682,7	58,58	-1358500,1	-17,74%

Джерело / Source: (Мінфін, 2024)

Через суттєве зростання військових та соціальних видатків дефіцит бюджету залишається високим, що змушує уряд використовувати механізми внутрішніх та зовнішніх запозичень.

Варто зазначити, що у 2023 році економіка України продемонструвала ознаки стабілізації, хоча залишалася надзвичайно вразливою. Завдяки міжнародній допомозі, адаптації бізнесу до умов воєнного часу, частковому відновленню експорту та внутрішнього споживання, темпи падіння економіки зменшились, а за підсумками року було зафіксовано навіть помірне зростання ВВП на рівні близько 5% (рис. 1).

Інфляція, яка у 2022 році досягала 26%, поступово сповільнилася завдяки жорсткій монетарній політиці Національного банку, стабілізації валютного курсу та зниженню зовнішнього тиску (рис. 2).

Проте бюджетний дефіцит залишився високим – понад 1,3 трлн грн, та в значній мірі покривався коштами зовнішньої підтримки, включаючи гранти урядів США, ЄС, Японії, МВФ та Світового банку.

Так, у 2024 р. до державного бюджету України надійшло \$ 41,7 млрд зовнішнього фінансування, усі позики Україна отримувала на пільгових умовах, близько \$ 12,6 млрд (30% від загального обсягу фінансування) – грантові кошти, які надаються на безповоротних умовах

(NISS, 2025). За даними Світового банку (2025) та OECD (2025), загальний обсяг міжнародної допомоги Україні з 2022 по середину 2025 року вже перевищує \$ 185 млрд.

Другим за величиною джерелом фінансування державного бюджету України, після бюджетної підтримки від Європейського Союзу у 2024 р., були надходження від облігацій внутрішньої державної позики, які склали 640 млрд грн. У грудні 2024 р. Міністерство фінансів України залучило від випуску державних облігацій на внутрішньому ринку 61 млрд грн, з них військові облігації становили 45,4 млрд грн.

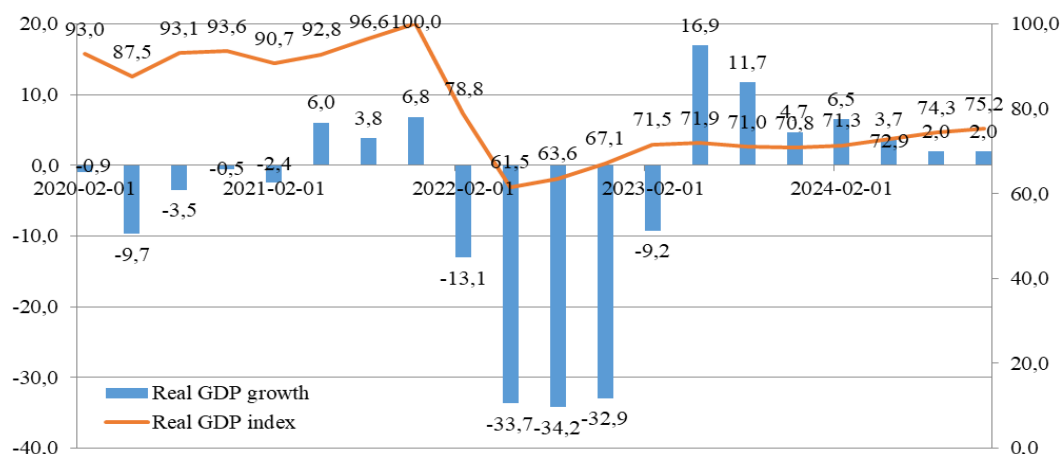

Рис. 1. Показники зростання реального ВВП України, %

Fig. 1. Indicators of Real GDP Growth in Ukraine, %

Джерело / Source: (OECD, 2025)

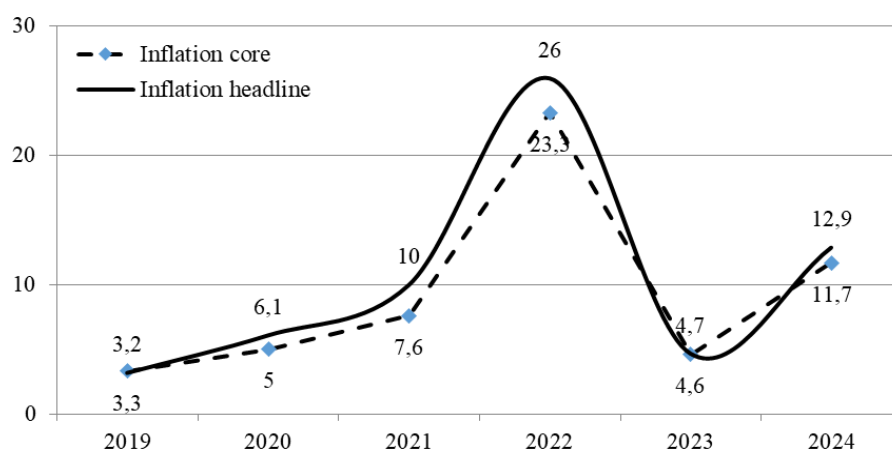

Рис.2. Показники інфляції в Україні, %

Fig. 2. Inflation Indicators in Ukraine, %

Джерело / Source: (OECD, 2025)

У контексті повоєнної трансформації України ключовим завданням уряду стало формування цілісної системи державного управління процесом відновлення. Урядові ініціативи зосереджено на критичних сферах, як то: відновлення інфраструктури, підтримка бізнесу, енергетична безпека, розвиток людського капіталу та цифровізація. Основні напрями та механізми урядового втручання узагальнено у програмах, що було розгорнуто в 2022–2025 роках в межах національної стратегії відновлення (таблиця 2).

Таблиця 2 – Основні урядові програми відновлення України

Table 2 – Key Government Recovery Programs of Ukraine

Назва програми / ініціативи	Рік запуску	Основна мета	Джерело фінансування	Ключові результати (станом на 2025 р.)
Ukraine Recovery Plan (План відновлення) (BDO, 2025)	2022	Стратегія довгострокової відбудови	Державний бюджет, партнери G7, ЄС, МФО	Напрацьовано 24 секторальні плани
Фонд ліквідації наслідків агресії	2023	Відновлення критичної інфраструктури, житла	Конфісковані активи РФ, держбюджет, донори	Відбудовано 5 тис. об'єктів інфраструктури
«Відновлення»	2023	Компенсація громадянам за зруйноване житло	Державний бюджет, ЄС	115 тис. заявок, 8 млрд грн виплачено
«Робота / Гранти для бізнесу»	2022	Підтримка МСБ, створення робочих місць	Державний бюджет, міжнародні гранти	35 тис. отримувачів, 70 тис. робочих місць
Програма релокації підприємств	2022	Збереження промислового потенціалу	Мінекономіки + донорами	800+ підприємств переміщено
DREAM / Prozorro Recovery	2023	Прозорість процесів відбудови	Мінінфраструктури, Мінцифри, донори	Всі об'єкти в реєстрі DREAM, відкриті дані
Програма відновлення енергетики	2023	Ремонт об'єктів ТЕС, мереж, ВДЕ	USAID, ЄС, ЄБРР	Відновлено 40% потужностей (після атак)
Програми підтримки ветеранів	2023–2024	Реінтеграція до економіки, освіта, бізнес	Держбюджет, Міжнародні фонди	12 тис. грантів, освітні проекти
DOBRE, SURGe, U-LEAD	2017–2025	Розвиток спроможності громад	USAID, GIZ, ЄС	Понад 300 громад – учасниць
Освітні та наукові програми	2022–2025	Відновлення доступу до освіти, розвиток науки	UNICEF, Horizon, Erasmus+	Відновлено 2 000+ шкіл, онлайн-курси

Джерело: побудовано автором / Source: constructed by the author

Програми відновлення демонструють комплексний і адаптивний підхід до викликів, спричинених війною. Основні сильні сторони – прозорість, децентралізація та мультидонорське партнерство. Водночас, до основних викликів належать: нерівномірність регіонального доступу, кадровий дефіцит у громадах і повільні темпи у відновленні прифронтових територій.

Загалом на реалізацію програм міжнародними донорами, з лютого 2022 р. до січня 2025 р., було виділено понад \$ 130 млрд у вигляді:

- грантів (близько 40 %) на покриття соціальних видатків і критичної інфраструктури;
- пільгових кредитів (близько 35 %) від ЄС, США, Японії та Канади;
- макрофінансової допомоги (близько 25 %) через МВФ, ЄБРР, Світовий банк (рис. 3).

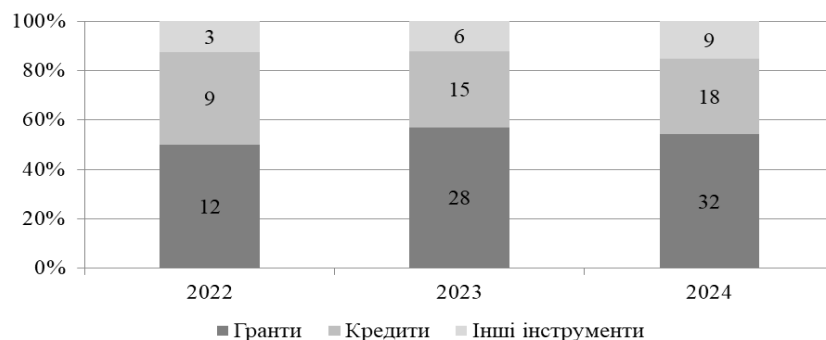

Рис. 3. Міжнародна допомога у розрізі джерел надходження, \$ млрд

Fig. 3. International Assistance by Source of Funding, \$ billion

Джерело / Source: (Міністерство фінансів України, 2025)

Отже, загальний обсяг міжнародної фінансової допомоги Україні демонструє стійке зростання – від \$ 24 млрд у 2022 році до прогнозованих \$ 59 млрд у 2024 році. Це свідчить про поглиблення залученості міжнародних партнерів у процес відновлення країни та визнання масштабності її потреб. Частка грантового фінансування зростає, як у абсолютному вираженні (від \$ 12 до \$ 32 млрд), так і у структурі загальної допомоги (з 50% у 2022 до майже 54% у 2024). Це знижує боргове навантаження на бюджет України та свідчить про високий рівень довіри донорів. Обсяг пільгових кредитів збільшується з \$ 9 до \$ 18 млрд, однак їхня частка в загальній допомозі стабілізується на рівні більше 30%, що вказує на баланс між фінансовою підтримкою і борговою стійкістю країни. За три роки сумарна підтримка сягне \$ 132 млрд, що становить більше 80% довоєнного ВВП України (2021 рік – майже \$ 160 млрд).

У контексті євроінтеграційного вектора та міжнародної підтримки важливим є врахування впливу зовнішніх донорських програм, зокрема ЄС, Світового банку, МВФ та окремих країн, що підтримують Україну через фінансові пакети, гранти та кредитні лінії.

Починаючи з 2014 року підтримка з боку міжнародних партнерів поступово зростала, однак саме у 2022–2024 роках вона набула системного, багаторівневого та стратегічного характеру. Допомога надходила, як у формі грантів і пільгових кредитів (рис. 3), так і через спеціалізовані програми (таблиця 3) технічної допомоги, гуманітарні ініціативи, інвестиційні платформи та гарантійні механізми.

Програма EU4Ukraine – це спільна програма Європейського Союзу створена для підтримки України в період післявоєнного відновлення, сприяння стабілізації економіки, впровадженню реформ і модернізації ключових секторів. Програма включає, як фінансову допомогу, так і технічну підтримку. Фінансування надається через проекти, конкурсні гранти та прямі інвестиції. Контроль за використанням коштів здійснюють як європейські, так й українські структури для забезпечення прозорості. Станом на січень 2025 року, у рамках реалізації програми, реконструйовано понад 350 км доріг, запроваджено електронні сервіси для бізнесу, підтримано понад 10000 підприємств малого та середнього бізнесу (EU4Ukraine).

Таблиця 3 – Міжнародні програми допомоги Україні (2020–2025)
Table 3 – International Assistance Programs for Ukraine (2020–2025)

Програма / Організація	Опис і цілі	Джерела фінансування	Сума, \$ млрд	Період
EU4Ukraine (Європейський Союз)	Відновлення інфраструктури, підтримка реформ	Бюджет ЄС, Європейський інвестиційний банк	34 (гранти + кредити)	2022–2025
IMF (МВФ)	Макрофінансова допомога, стабілізація бюджету	Внески країн-членів МВФ	15	2022–2025
Світовий банк (World Bank)	Кредити і гранти на реконструкцію інфраструктури	Країни донори, міжнародні фінансові ринки	20	2020–2025
Європейський банк реконструкції і розвитку (EBRD)	Кредити та інвестиції у приватний сектор та енергетику	Країни донори, інвестори	5	2022–2025
USAID (Агентство США з міжнародного розвитку)	Реформи, розвиток бізнесу, гуманітарна допомога	Федеральний бюджет США	1.5	2020–2025
ООН (UNDP, UNICEF)	Гуманітарні та соціальні програми	Добровільні внески країн, фонди ООН	0.5	2020–2025
Світовий фонд реконструкції України (у стадії створення)	Комплексна координація допомоги від міжнародної спільноти	Донори (ЄС, США, Японія, Канада, ін.)	50 (планова сума)	2023–2027

Джерело / Source: (EU4Ukraine, 2025); (World Bank, 2025); (EBRD, 2025); (USAID, 2025); (IMF, 2025); (UNDP, 2025); (UNICEF Ukraine, 2025)

Міжнародний валютний фонд (IMF) надає фінансову підтримку у вигляді кредитів з метою стабілізації економіки, покриття бюджетного дефіциту та підтримки платіжного балансу України. Видача кредитів пов'язана з виконанням Україною низки структурних та фінансових реформ, що контролюються IMF. Наразі в рамках програми забезпечено макрофінансову стабільність під час активних бойових дій, підсилено податкову систему та державне управління (IMF, 2025).

Програма відновлення та реконструкції, що реалізується Світовим банком, передбачає фінансування великих інфраструктурних проєктів, спрямованих на відновлення транспортних мереж, енергетики, водопостачання та соціальних послуг. Фінансування надається у вигляді цільових кредитів з довгими термінами погашення. Пріоритети визначаються спільно з урядом України. Сьогодні – це відновлення понад 1200 км залізничних колій та поліпшення доступу до питної води для понад 3 млн осіб (World Bank Ukraine, 2025).

Європейський банк реконструкції і розвитку підтримує розвиток приватного сектору, надаючи кредити та інвестиції для модернізації підприємств, енергетичних проєктів і фінансових установ. Фокус проєкту на партнерстві з місцевими банками й бізнесом в отриманні кредитів, гарантій, технічної допомоги. Підтримано понад 500 проєктів малого і середнього бізнесу, реалізовано проєкти з енергоефективності, що знизили викиди CO₂ на 15% (EBRD, 2025).

Програми підтримки України від USAID – комплексна допомога, включаючи економічний розвиток, боротьбу з корупцією, гуманітарну підтримку та розвиток інституцій. Механізми – гранти, навчання, технічна підтримка, партнерство з громадськими організаціями. Впроваджено антикорупційні ініціативи, що підвищили рівень довіри до державних структур та створення понад 20000 робочих місць (USAID, 2025).

Гуманітарні та соціальні програми для захисту вразливих груп населення, відновлення освіти, охорони здоров'я та житла реалізуються за підтримки ООН (UNDP, 2025). Наразі проєктом відновлено понад 300 шкіл і лікарень та надано допомогу понад 1 млн українцям (UNDP, 2025; UNICEF Ukraine, 2025).

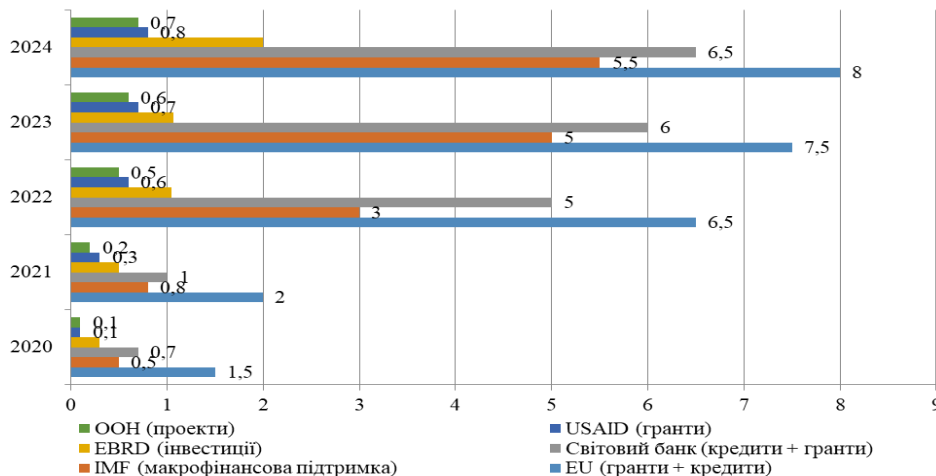

Рис. 4. Обсяги фінансування програм відновлення міжнародних донорів, \$ млрд

Fig. 4. Funding Volumes of Recovery Programs from International Donors, \$ billion

Джерело / Source: (EU4Ukraine, 2025); (World Bank, 2025); (EBRD, 2025); (USAID, 2025); (IMF, 2025); (UNDP, 2025); (UNICEF Ukraine, 2025)

Отже, задля ефективного відновлення України поєднуються грантові та кредитні ресурси, спрямовані на різні сфери. Проте, не зважаючи на значну іноземні підтримку, інвестиційний клімат в Україні й надалі залишається незначним. Так, після шокового першого кварталу 2022 року, коли було зафіксовано вплив прямих іноземних інвестицій загалом по країні, наразі спостерігається позитивна динаміка їх надходжень. Однак це переважно стало можливим завдяки реінвестованим доходам, зумовленим валютними обмеженнями, введеними НБУ для стабілізації ситуації на валютному ринку (IAA, 2024).

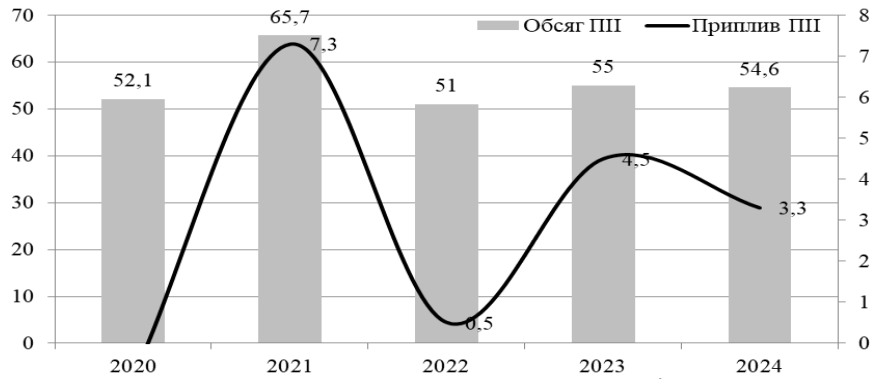

Рис. 5. Прямі іноземні інвестиції в Україну, \$ млрд
Fig. 5. Foreign Direct Investment in Ukraine, \$ billion

Джерело / Source: (НБУ, 2025), (UNCTAD, 2025)

За даними НБУ, приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну, за підсумками 2024 року, скоротився на чверть (\$ 1,2 млрд) порівняно з 2023 і становив \$ 3,3 млрд. Водночас структура інвестицій свідчить про майже повну відсутність нових інвесторів (НБУ, 2025), оскільки 72% від ПІІ, або \$ 2,4 млрд, – це реінвестування доходів уже наявними іноземними інвесторами. У результаті обсяг накопичених ПІІ за 2024 рік зменшився на 0,7% р./р. або на \$ 0,38 млрд – до \$ 54,6 млрд, що на 17% менше, ніж у 2021 році. Інвестиційний індекс Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА) 2024 року незначно зріс – до 2,49 бала з 5 можливих (2023 – 2,44).

Більша частина інвестицій здійснюється у виробництво (19,6%), оптову та роздрібну торгівлю (15,5%), фінансову та страхову діяльність (11,8%), гірничодобувну промисловість (10,9%), а також інформацію та зв'язок (8,5%). Проте, експерти, наголошують на необхідності інвестувати в соціальне житло для забезпечення добробуту різних соціальних груп. На їх думку, розвиток системи соціального житла може допомогти покрити довоєнне відставання у задоволенні житлових потреб. Це вимагатиме внесення змін до чинного законодавства та розробки Національної житлової стратегії (Міністерство економіки, довіклля та сільського господарства України, 2025).

Основними інвесторами в Україну є Кіпр (26,1%), Нідерланди (22,6%), Швейцарія (6,2%), США (5,1%), Німеччина (3,7%) та Австрія (3,5% – дані Національного банку України за 3 квартал 2024 року) (Григоренко, 2025).

Інвестиційний клімат є ключовим чинником для економічного зростання, особливо в умовах післявоєнного відновлення. Україна, попри значні виклики, пов'язані з агресією з боку росії, демонструє прагнення до реформ, інтеграції у європейський економічний простір та залучення іноземних інвестицій. Оцінка сильних і слабких сторін, а також зовнішніх можливостей і загроз дозволяє краще зрозуміти реальний стан інвестиційного середовища, визначити пріоритетні напрями політики та ефективніше координувати зусилля держави й міжнародних партнерів (таблиця 4).

Отже, інвестиційний клімат України характеризується високим потенціалом у середньо- та довгостроковій перспективі, однак сьогодні залишається високоризиковим через безпекові та інституційні чинники. Реалізація інвестиційного потенціалу можлива за умов: сталого миру та безпеки; зміцнення верховенства права; ефективного управління міжнародною допомогою та створення інструментів захисту інвесторів. Залучення приватного сектора критично важливе для відбудови України в післявоєнний період. Для приватного сектора запроваджено ряд стимулів – податкові та митні пільги, програми компенсацій за капітальні інвестиції, гранти, гарантії, технічна допомога від Європейської комісії в рамках Ukraine Facility. Крім того, розроблено схему страхування від воєнних ризиків; є схеми страхування від ЄБРР, DFC, MIGA та міжнародних експортно-кредитних агентств.

Таблиця 4 – SWOT-аналіз інвестиційного клімату України
Table 4 – SWOT Analysis of Ukraine's Investment Climate

Strengths	Weaknesses
<i>Високий людський капітал:</i> кваліфікована робоча сила, сильний IT-сектор, зростаюча частка STEM-спеціалістів. <i>Природні ресурси:</i> великі запаси чорнозему, корисних копалин, енергетичні ресурси. <i>Географічне положення:</i> логістична локація між ЄС і Азією, потенціал для хабів. <i>Інтеграція до ЄС:</i> статус країни-кандидата, активне впровадження <i>acquis communautaire</i>. <i>Розвиток цифрової держави:</i> платформи Diia, Prozorro, Diia.City для IT-інвесторів. <i>Міжнародна підтримка:</i> масштабна донорська та кредитна допомога від ЄС, США, МВФ, Світового банку. <i>Земельна, податкова та митна реформи/</i>	<i>Військові ризики:</i> нестабільна безпекова ситуація в частині територій. <i>Корупція та слабка судова система:</i> низька ефективність захисту прав власності. <i>Недовіра інвесторів:</i> через нестабільність, обмежені гарантії повернення інвестицій. <i>Високий рівень державного боргу:</i> обмежує простір для бюджетного стимулювання інвестицій. <i>Демографічні втрати та міграція:</i> скорочення робочої сили. <i>Нестача капіталу в реальному секторі:</i> обмежений внутрішній інвестор.
Opportunities	Threats
<i>Повоєнне відновлення:</i> масштабна реконструкція житла, інфраструктури, енергетики. <i>Фінансова та технічна підтримка ЄС, G7, МФО:</i> відкриття нових ринків, співфінансування. <i>Державно-приватне партнерство:</i> розвиток інфраструктурних проєктів, концесій. <i>Розвиток нових секторів:</i> зелена енергетика, водень, переробна промисловість, оборонка. <i>Індустріальні парки та спецекономзони:</i> законодавчі стимули для інвесторів. <i>Реформування публічних фінансів та митниці:</i> потенціал для зниження тиску на бізнес.	<i>Затяжна війна:</i> пошкодження інфраструктури, зниження інвестиційної довіри. <i>Політична нестабільність:</i> ризик змін у політичному курсі чи законодавстві. <i>Глобальна рецесія / зміна геополітичного клімату:</i> вплив на фінансову спроможність донорів. <i>Відтік капіталу:</i> високі інституційні ризики та обмежені гарантії. <i>Інфляція та валютна нестабільність:</i> вплив на вартість проєктів і вхідні інвестиції. <i>Відсутність сталого антикорупційного механізму:</i> погіршення репутації країни.

Джерело: авторська розробка / Source: author's development

Приватний сектор відіграє важливу роль у процесі відбудови. За попередніми оцінками IFC, приватний сектор може забезпечити третину потреб у ресурсах на відновлення, що є суттєвим доповненням до державних інвестицій. Багато компаній почали інвестувати в ремонтні роботи та підвищення стійкості, зокрема у сфері розподільчої генерації (газові електростанції, сонячні панелі та біогаз). Програма розвитку ООН активно працює над залученням приватних інвестицій через ініціативу «Енергосервісні компанії», яка допомагає відновлювати та модернізувати енергетичну систему України, робить її більш сталою та стійкою. Європейський Союз підтримує реконструкцію та відновлення України, мобілізуючи більше приватних інвестицій через Ukraine Investment Framework та допомагаючи країні глибше інтегруватися в єдиний ринок ЄС. Післявоєнне відновлення економіки України потребуватиме комплексної моделі фінансування, що поєднує різні джерела капіталу та інноваційні механізми. Модель має бути спрямована не лише на відбудову зруйнованого, але й на трансформацію економіки на основі принципів сталого розвитку, цифровізації, інклюзивності та безпеки.

Важливо зазначити, що для успішної реалізації такої моделі необхідно забезпечити високий рівень координації між усіма учасниками процесу, прозорість використання коштів та створення надійних інституційних механізмів управління проєктами відновлення. Реалізація запропонованої моделі (рисунок 6) сприятиме стабілізації макроекономічних показників, створенню робочих місць, зростанню ВВП, забезпечить ефективне управління та зменшить вразливості до зовнішніх шоків.

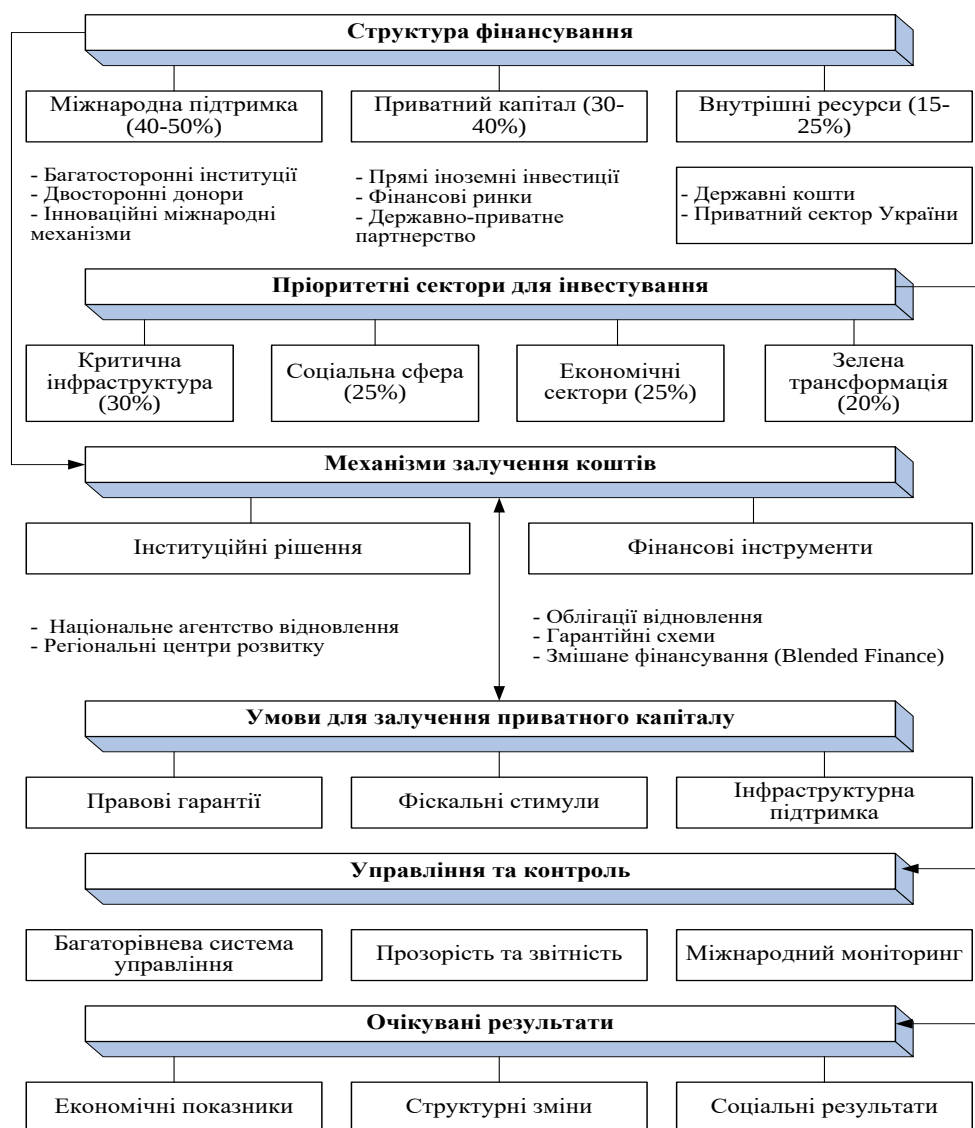

Рис. 6. Модель фінансування післявоєнного відновлення економіки України
Fig. 6. Model of post-war economic recovery financing in Ukraine

Джерело: авторська розробка / Source: author's development

Основними інструментами реалізації моделі є: План відновлення України, Фонд відновлення України, Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури, Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України. Першорядними донорами даної моделі є міжнародні партнери, які Відновлення України неможливе без системного підходу до фінансування з координацією внутрішніх і зовнішніх джерел.

Відсутність стабільності у законодавстві, недостатній рівень прозорості використання коштів та недосконалість адміністративних процедур створюють бар'єри для залучення довгострокових інвестицій. Паралельно необхідно розвивати людський капітал, підвищувати якість інституцій та сприяти інноваційному розвитку.

Особливої уваги потребує підтримка малого та середнього бізнесу, який є основою економічної відновлюваності та створення робочих місць. Залучення діаспори як джерела фінансування і технологічної підтримки також має стати пріоритетом.

Отже, успішне відновлення економіки України потребує комплексного підходу, що поєднує значні обсяги міжнародної підтримки з активним залученням приватного капіталу. Ключовими факторами успіху є створення сприятливого інвестиційного клімату, забезпечення прозорості використання коштів та ефективна координація між усіма учасниками процесу відновлення.

Висновок. Післявоєнне відновлення економіки України є комплексним та багатогранним процесом, що потребує значних фінансових ресурсів із різних джерел. Аналіз статистичних даних та програм міжнародної допомоги свідчить про те, що найбільшу частку фінансування формують гранти та пільгові кредити, які надходять переважно від міжнародних інституцій, зокрема Європейського Союзу, Міжнародного валютного фонду, Світового банку та інших донорів.

Внутрішні джерела, включно з державним бюджетом та приватними інвестиціями, на сьогодні залишаються обмеженими через військові ризики, високий дефіцит бюджету та невизначеність інвестиційного клімату. Однак саме розбудова прозорої правової системи, забезпечення захисту прав власності та подолання корупції створять основу для активізації внутрішніх інвестицій.

Міжнародні програми допомоги вже забезпечують значну підтримку в реконструкції інфраструктури, соціальних послуг та стимулюванні економічної стабілізації. Водночас, складність процедур фінансування та ризики політичної нестабільності можуть уповільнити темпи відновлення.

Відтак, виклики сьогодення вимагають посилення прозорості та підзвітності використання міжнародної допомоги через створення незалежних наглядових органів і цифрових платформ моніторингу. Зменшення бюрократичних бар'єрів та пришвидшення процесів прийняття рішень дозволить спростити процедури отримання міжнародних грантів і кредитів.

Ураховуючи комплексність викликів і потенціал міжнародної підтримки, успішне післявоєнне відновлення України залежить від збалансованої політики, що поєднує зовнішню допомогу з внутрішніми реформами і стимулюванням приватних інвестицій. Такий підхід забезпечить не лише швидке відновлення, а й стійкий економічний розвиток у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Samolyuk M. Tracker of the Ukrainian economy during the war. 2025. URL: <http://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war/>
2. Блінов О. Державний борг України сягнув 92% ВВП – оцінка Forbes. 2025. URL: <https://forbes.ua/news/derzhavniy-borg-ukraini-syagnuv-92-vvp-otsinka-forbes-09012025-26148> (in Ukrainian)
3. World Bank. Ukraine Recovery Reports (2022–2025). 2025a. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine>
4. World Bank Group. Ukraine – Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022–December 2024 (English). Washington, D.C., 2025b. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022>
5. Колосова В. Допомога міжнародних фінансових інститутів Україні. NISS. 2025. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-institutiv-ukrayini-cherven-2025-roku> (in Ukrainian)
6. OECD. Economic Outlook Vol. 2025 Issue 1: Ukraine. 2025. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_83363382-en/full-report/component-56.html
7. Ts2.tech. Reconstruction of Ukraine: Plans, Progress, and Outlook (Mid-2025). 2025. URL: <https://ts2.tech/en/reconstruction-of-ukraine-plans-progress-and-outlook-mid-2025>
8. IMF European Department. Amid War, Ukraine Is Maintaining Macroeconomic Stability and Embarking on Reforms. 2023. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2023/04/05/cf-amid-war-ukraine-is-maintaining-macroeconomic-stability-and-embarking-on-reforms>
9. International Monetary Fund (IMF). IMF Ukraine Program Updates. 2025. URL: <https://www.imf.org/en/Countries/UKR>

10. United Nations Development Programme (UNDP). Crisis prevention and recovery report 2008: post-conflict economic recovery – enabling local ingenuity. 2008. URL: <https://www.undp.org/publications/crisis-prevention-and-recovery-report-2008-post-conflict-economic-recovery-enabling-local-ingenuity>
11. Post-War Recovery. 2025. URL: <https://library.fiveable.me/key-terms/apush/post-war-recovery>
12. Petrukha S., Konovalenko D., Petrukha N. State budget in the context of a wartime economy and post-war triggers for its recovery. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025. Vol. 11(1). P. 256–269. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-256-269>
13. Klopov I., Ohrenych J. The model of economic recovery of Ukraine in the post-war period: the strategy of the economic miracle. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10(5). P. 184–191. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-5-184-191>
14. Ткаченко С. Повоєнне відновлення економіки України: проблеми, ризики та шляхи. *Економічні горизонти*. 2024. № 2–3(28). С. 4–13. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(28\).2024.300402](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(28).2024.300402)
15. Yarmolenko V. International experience in post-war economic recovery. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University: Series: International Economic Relations and World Economy*. 2024. № 52. С. 203–211. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2024-52-32>
16. Kistersky L., Zadoia A. (Eds.). *Transformation and Post-War Economic Recovery of Ukraine*. Cambridge Scholars Publishing, UK, 2024. 451 p. URL: <https://www.cambridge-scholars.com/product/978-1-0364-1285-2/>
17. Геєць В. Повоєнне відновлення економіки України: Рецензія на книгу: Kistersky L., Zadoia A. (Eds.). *Transformation and Post-War Economic Recovery of Ukraine*. Cambridge Scholars Publishing, UK, 2024. 451 p. *Економіка України*. 2025. Т. 68, № 3(760). С. 98–102. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2025.03.098>
18. Strielkowski W. Innovations in the Energy Sector as a Powerful Catalyst for Financial Transformations. *Marketing and Management of Innovations*. 2024. Vol. 15(1). P. 131–142. <https://doi.org/10.21272/mmi.2024.1-11>
19. Huk K., Zeynalov A. Regional disparities and economic growth in Ukraine. 2022. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2211.05666>
20. EBRD. *Ukraine Investments*. 2025. URL: <https://www.ebrd.com/ukraine.html>
21. Петренко В., Чепига А. Інституційні бар'єри та інноваційні підходи до залучення інвестицій у відновлювану енергетику України. *Ефективна економіка*. 2024. № 10. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.30>
22. Кабінет Міністрів України (КМУ). Національна рада з відновлення України від наслідків війни. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/konsultatyvno-doradchi-orhany/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni>
23. Gorokhova T., Firstenko O., Chopyk Y., Voitsitska K., Petrukha N. Strategies for Ukraine's Post-War Economic Recovery within the Framework of Sustainable Development Goals. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*. 2024. Vol. 5(1). Article 03350. <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n01.pe03350>
24. Recovery. План відновлення України. 2022. URL: <https://recovery.gov.ua/>
25. BDO. *Ukraine Recovery*. 2025. URL: <https://www.bdo.ua/en-gb/ukraine-recovery-1>
26. Міністерство фінансів України. Співробітництво щодо залучення фінансування МФО. 2025. URL: <https://mof.gov.ua/uk/spivrobitnictvo-shhodo-zaluchannja-finansuvannja-mfo>
27. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. 524 млрд доларів на відновлення та реконструкцію потребуватиме Україна у найближчі 10 років – оцінка RDNA4. 2025. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/984642e7-f971-4aa7-8cc0-03e8e4fcb10e>
28. Мінфін. Державний бюджет України, 2024. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/qov/2024/>
29. NISS. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні. 2025. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho-19>
30. EU4Ukraine. Official Data. 2025. URL: <https://eu4ua.org/>
31. EBRD. The EBRD has been investing in Ukraine since 1992. 2025. URL: <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/where-we-invest/ukraine.html>
32. USAID. *Ukraine Activity Reports*. 2025. URL: <https://www.usaid.gov/ukraine>
33. UNDP. *Ukraine Project Summaries*. 2025. URL: <https://www.ua.undp.org/>

34. UNICEF. UNICEF Ukraine. 2025. URL: <https://www.unicef.org/>
35. World Bank. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. 2025. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>
36. IAA. Прямі іноземні інвестиції у регіони України за час повномасштабного вторгнення. 2024. URL: <https://iaa.org.ua/portfolio/foreign-direct-investment-in-the-regions-of-ukraine-during-the-full-scale-invasion/>
37. НБУ. Оцінка обсягів прямих іноземних інвестицій (round tripping) за 2010–2024 роки. Київ, 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_trippling_ICL-DFS_pr.pdf?v=4
38. UNCTAD. International investment in the digital economy. World Investment Report 2025. Geneva, 2025. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf
39. Григоренко Ю. Інвестклімат в Україні очікувано погіршується у 2025 році. 2025. URL: <https://gmk.center.ua/posts/investklimat-v-ukraini-ochikuvano-pohirshuietsia-u-2025-rotsi/>
40. International Monetary Fund (IMF). Monetary and Capital Markets Department. Ukraine: Technical Assistance Report – Review of the Counterparty Eligibility for Monetary Policy Operations and the Emergency Liquidity Assistance Framework. Technical Assistance Reports. 2025. № 067. <https://doi.org/10.5089/9798229013925.019>

Конфлікт інтересів: автор повідомляє про відсутність конфлікту інтересів.

*Стаття надійшла до редакції 29.10.2025
Стаття рекомендована до друку 15.12.2025
Стаття опублікована 30.12.2025*

REFERENCES

1. Samolyuk, M. (2025). Tracker of the Ukrainian economy during the war. Retrieved from <http://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war/>
2. Blinov, O. (2025). Ukraine's public debt reached 92% of GDP – Forbes assessment. Retrieved from <https://forbes.ua/news/derzhavniy-borg-ukraini-syagnuv-92-vvp-otsinka-forbes-09012025-26148>
3. World Bank. (2025a). Ukraine Recovery Reports (2022–2025). Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine>
4. World Bank Group. (2025b). Ukraine – Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022–December 2024 (English). Washington, D.C. Retrieved from <http://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022>
5. Kolosova, V. (2025). Assistance of international financial institutions to Ukraine. NISS. Retrieved from <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/dopomoha-mizhnarodnykh-finansovykh-institutiv-ukrayini-cherven-2025-roku> (in Ukrainian)
6. OECD. (2025). Economic Outlook Vol.2025 Issue 1: Ukraine. Retrieved from https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_83363382-en/full-report/component-56.html
7. Ts2.tech. (2025). Reconstruction of Ukraine: Plans, Progress, and Outlook (Mid-2025). Retrieved from <https://ts2.tech/en/reconstruction-of-ukraine-plans-progress-and-outlook-mid-2025>
8. IMF European Department. (2023). Amid war, Ukraine is maintaining macroeconomic stability and embarking on reforms. Retrieved from <https://www.imf.org/en/News/Articles/2023/04/05/cf-amid-war-ukraine-is-maintaining-macroeconomic-stability-and-embarking-on-reforms>
9. International Monetary Fund (IMF). (2025). IMF Ukraine program updates. Retrieved from <https://www.imf.org/en/Countries/UKR>
10. United Nations Development Programme (UNDP). (2008). Crisis prevention and recovery report 2008: Post-conflict economic recovery – enabling local ingenuity. Retrieved from <https://www.undp.org/publications/crisis-prevention-and-recovery-report-2008-post-conflict-economic-recovery-enabling-local-ingenuity>
11. Post-War Recovery. (2025). Retrieved from <https://library.fiveable.me/key-terms/apush/post-war-recovery>
12. Petrukha, S., Konovalenko, D., & Petrukha, N. (2025). State budget in the context of a wartime economy and post-war triggers for its recovery. Baltic Journal of Economic Studies, 11(1), 256–269. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-256-269>

13. Klopov, I., & Ohrenych, J. (2024). The model of economic recovery of Ukraine in the post-war period: The strategy of the economic miracle. *Baltic Journal of Economic Studies*, 10(5), 184–191. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-5-184-191>
14. Tkachenko, S. (2024). Post-war recovery of Ukraine's economy: Problems, risks, and ways. *Economic Horizons*, 2–3(28), 4–13. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(28\).2024.300402](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(28).2024.300402) (in Ukrainian)
15. Yarmolenko, V. (2024). International experience in post-war economic recovery. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University: Series International Economic Relations and World Economy*, 52, 203–211. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2024-52-32>
16. Kistersky, L., & Zadoia, A. (Eds.). (2024). *Transformation and post-war economic recovery of Ukraine*. Cambridge Scholars Publishing. Retrieved from <https://www.cambridge-scholars.com/product/978-1-0364-1285-2/>
17. Heiets, V. (2025). Post-war recovery of Ukraine's economy: Review of the book: Kistersky L., Zadoia A. (Eds.). *Transformation and post-war economic recovery of Ukraine*. *Economy of Ukraine*, 68(3[760]), 98–102. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2025.03.098> (in Ukrainian)
18. Strielkowski, W. (2024). Innovations in the energy sector as a powerful catalyst for financial transformations. *Marketing and Management of Innovations*, 15(1), 131–142. <https://doi.org/10.21272/mmi.2024.1-11>
19. Huk, K., & Zeynalov, A. (2022). Regional disparities and economic growth in Ukraine. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2211.05666>
20. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). (2025). *Ukraine investments*. Retrieved from <https://www.ebrd.com/ukraine.html>
21. Petrenko, V., & Chepyha, A. (2024). Institutional barriers and innovative approaches to attracting investment in Ukraine's renewable energy. *Efektivna Ekonomika*, 10. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.30> (in Ukrainian)
22. Cabinet of Ministers of Ukraine (CMU). (2022). *National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of War*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/konsultatyvno-doradchi-orhany/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni> (in Ukrainian)
23. Gorokhova, T., Firstenko, O., Chopyk, Y., Voitsitska, K., & Petrukha, N. (2024). Strategies for Ukraine's post-war economic recovery within the framework of Sustainable Development Goals. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, 5(1), Article 03350. <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n01.pe03350>
24. Recovery. (2022). *Plan for the recovery of Ukraine*. Retrieved from <https://recovery.gov.ua/> (in Ukrainian)
25. BDO. (2025). *Ukraine recovery*. Retrieved from <https://www.bdo.ua/en-gb/ukraine-recovery-1>
26. Ministry of Finance of Ukraine. (2025). *Cooperation on attracting financing from IFIs*. Retrieved from <https://mof.gov.ua/uk/spivrobitnictvo-shhodo-zaluchannja-finansuvannja-mfo> (in Ukrainian)
27. Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine. (2025). *Ukraine will need USD 524 billion for recovery and reconstruction in the next 10 years – RDNA4 assessment*. Retrieved from <https://me.gov.ua/News/Detail/984642e7-f971-4aa7-8cc0-03e8e4fcb10e> (in Ukrainian)
28. Minfin. (2024). *State budget of Ukraine, 2024*. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/2024/> (in Ukrainian)
29. NISS. (2025). *Review of instruments to support financial stability under martial law in Ukraine*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho-19> (in Ukrainian)
30. EU4Ukraine. (2025). *Official data*. Retrieved from <https://eu4ua.org/>
31. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). (2025). *The EBRD has been investing in Ukraine since 1992*. Retrieved from <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/where-we-invest/ukraine.html>
32. USAID. (2025). *Ukraine activity reports*. Retrieved from <https://www.usaid.gov/ukraine>
33. United Nations Development Programme (UNDP). (2025). *Ukraine project summaries*. Retrieved from <https://www.ua.undp.org/>
34. UNICEF. (2025). *UNICEF Ukraine*. Retrieved from <https://www.unicef.org/>
35. World Bank. (2025). *Updated Ukraine recovery and reconstruction needs assessment released*. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>

36. IAA. (2024). Foreign direct investment in the regions of Ukraine during the full-scale invasion. Retrieved from <https://iaa.org.ua/portfolio/foreign-direct-investment-in-the-regions-of-ukraine-during-the-full-scale-invasion/> (in Ukrainian)

37. National Bank of Ukraine (NBU). (2025). Assessment of foreign direct investment volumes (round tripping) for 2010–2024. Kyiv. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FDI_round_triping_ICL-DFS_pr.pdf?v=4 (in Ukrainian)

38. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2025). International investment in the digital economy. World Investment Report 2025. Geneva. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_en.pdf

39. Hryhorenko, Y. (2025). Investment climate in Ukraine expected to deteriorate in 2025. Retrieved from <https://gmk.center.ua/posts/investklimat-v-ukraini-ochikuvano-pohirshuetsia-u-2025-rotsi/> (in Ukrainian)

40. International Monetary Fund (IMF), Monetary and Capital Markets Department. (2025). Ukraine: Technical assistance report – Review of the counterparty eligibility for monetary policy operations and the emergency liquidity assistance framework. Technical Assistance Reports, 067. <https://doi.org/10.5089/9798229013925.019>

Conflict of interest: the author declares no conflict of interest.

The article was received by the editors 29.10.2025

The article is recommended for printing 15.12.2025

The article was published on 30.12.2025

I. HONCHARENKO*, D.Sc. (Public Administration), Professor, Head of the Department of Finance, <https://orcid.org/0000-0002-6056-943X>, Irynahoncharenko@gmail.com

* Cherkasy State Technological University, 460 Shevchenko Boulevard, Cherkasy, 18006, Ukraine

POST-WAR ECONOMIC RECOVERY: SOURCES OF FINANCING, ROLE OF INTERNATIONAL INSTITUTIONS, INVESTMENT CLIMATE

The aim of the study is to analyze the main sources of financing for post-war recovery, identify the role of key international donors, and assess the current investment climate in Ukraine. The study aims to formulate a model for financing Ukraine's post-war economic recovery and create conditions for long-term development. A combination of qualitative and quantitative methods was used in the research, including institutional analysis and the analysis of regulatory documents and programs. Particular attention was paid to a SWOT analysis of the investment climate, and a generalized block-model of financing was developed, identifying priority areas for implementation. Results. The study determined that the architecture of post-war financing in Ukraine has a multi-component structure, including: state budget funds, donor grants, concessional loans from international financial organizations (IFOs), private investments, and public-private partnership mechanisms. The key role of international institutions was highlighted, not only as resource providers but also as entities setting standards for transparency, anti-corruption monitoring, and risk assessment. EU, IMF, and World Bank programs form the foundation of macro-financial stabilization. The most priority areas for recovery were identified as infrastructure, energy, and housing. The results obtained can be used to shape state recovery policy, coordinate donor assistance, develop public-private projects, and ensure effective management of financing flows. The proposed financing model can serve as a basis for building resilience institutions, enhancing trust in the investment environment, and aligning sectoral priorities with the Sustainable Development Goals.

Keywords: post-war recovery, international donors, financial instruments, investment climate, foreign direct investment.

JEL Classification: E62, F35, O19, H54, P33.

Як цитувати: Гончаренко І.Г. (2025). Відновлення післявоєнної економіки: джерела фінансування, роль міжнародних інституцій, інвестиційний клімат. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна»*, (109), 116–131. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-109-11>

In cites: Honcharenko I. (2025). Post-war economic recovery: sources of financing, role of international institutions, investment climate. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*, (109), 116–131. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-109-11> (in Ukrainian)